Lag om införande av utsökningsbalken;

SFS 1981: 775
Utkom från trycket
den 7 september 1981

utfärdad den 25 juni 1981.

Enligt riksdagens beslut[1] föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Utsökningsbalken och denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

2 § Genom utsökningsbalken upphävs med den begränsning som följer av denna lag

utsökningslagen (1877: 31 s. 1),

förordningen (1877: 31 s. 51) om nya utsökningslagens införande och vad i avseende därå iakttagas skall,

lagen (1921: 244) om utmätningsed,

lagen (1949: 249) om upphörande i vissa fall av den verkan tredskodom eller utslag i lagsökningsmål enligt 77 a § utsökningslagen medfört,

införsellagen (1968: 621),

lagen (1971: 494) om exekutiv försäljning av fast egendom,

[1] Prop. 1980/81: 84, LU 24, rskr 351.

lagen (1971: 500) om exekutiv försäljning av luftfartyg m. m.,
lagen (1973: 1130) om exekutiv försäljning av registrerat skepp m. m.,
förordningen (1844: 46 s. 2) om upphörande av vissa särskilda domstolar,
förordningen (1855: 66 s. 1) angående handelsböcker och handelsräkningar och
förordningen (1863: 5 s. 3) angående förnyande av svensk myndighets beslut, som förlorat sin exekutiva kraft i främmande stat.

3 § Förekommer i en lag eller annan författning hänvisning till en föreskrift som har ersatts genom en bestämmelse i utsökningsbalken eller i denna lag, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

Gemensamma övergångsbestämmelser

4 § Bestämmelserna i 1 § utsökningslagen (1877: 31 s. 1) om vem som är överexekutor skall fortfarande gälla i fråga om mål som skall handläggas av överexekutor efter ikraftträdandet av balken.

5 § Mål som är anhängiga hos överexekutor vid balkens ikraftträdande skall även därefter handläggas av överexekutor, om ej annat följer av andra stycket. Beträffande sådana mål gäller äldre lag i fråga om förfarandet men de nya bestämmelserna i utsökningsbalken, rättegångsbalken och handräckningslagen (1981: 847) i fråga om målens prövning i sak, om ej annat föreskrivs i denna lag.

Överexekutors befattning med mål som ej avser klagan över utmätningsmannens förfarande upphör senast vid utgången av år 1982. Mål som ej avser handräckning eller klagan över utmätningsmannens förfarande får även dessförinnan överlämnas till en behörig kronofogdemyndighet, om det är lämpligt.

6 § Beträffande mål som är anhängiga hos kronofogdemyndigheten vid balkens ikraftträdande gäller balkens bestämmelser i fråga om såväl förfarandet som målens prövning i sak, om ej annat föreskrivs i denna lag. Detsamma gäller mål som enligt 5 § andra stycket överlämnas till kronofogdemyndigheten för handläggning.

7 § Vad som föreskrivs i balken om förutsättningar för verkställighet inverkar ej på giltigheten av åtgärder som har vidtagits eller beslut om verkställighet som har meddelats före balkens ikraftträdande.

Vad som, efter upphävandet av utsökningslagen (1877: 31 s. 1), gäller enligt rättegångsbalken eller handräckningslagen (1981: 847) i fråga om förutsättningar för kvarstad eller annan liknande säkerhetsåtgärd eller för handräckning inverkar ej på giltigheten av handräckning som har beviljats enligt utsökningslagen, om ej annat föreskrivs i denna lag.

Övergångsbestämmelser till 1 kap. utsökningsbalken

8 § Beträffande mål som är anhängiga hos kronofogdemyndigheten vid balkens ikraftträdande skall äldre bestämmelser tillämpas i frågan huruvida de skall anses som enskilda eller allmänna mål.

9 § Vad som sägs i balken om tomträtt gäller även vattenfallsrätt som har upplåtits enligt lagen (1907: 36 s. 1) om nyttjanderätt till fast egendom.

Övergångsbestämmelser till 3 kap. utsökningsbalken

10 § Har en domstol efter balkens ikraftträdande med stöd av annan lag än rättegångsbalken förordnat att en dom eller ett beslut får verkställas innan domen eller beslutet har vunnit laga kraft, får kronofogdemyndigheten vid tillämpning av 3 kap. 9 § i balken föreskriva att säkerhet skall ställas för skadestånd som sökanden kan bli skyldig att utge om domen eller beslutet ändras.

11 § Har en domstol före balkens ikraftträdande förordnat att en dom eller ett beslut får verkställas innan domen eller beslutet har vunnit laga kraft, skall 42 § 2 mom. utsökningslagen (1877: 31 s. 1) fortfarande tillämpas.

12 § Annan skiljedom som enligt lag skall lända till efterrättelse än sådan som avses i 3 kap. 15 eller 16 § i balken får verkställas, om det ej föreligger någon omständighet som gör domen ogiltig, även om talan ej förs mot domen. I fråga om verkställigheten gäller 3 kap. 17 och 18 §§ i balken.

13 § En förvaltningsmyndighets beslut, som har meddelats enligt en bestämmelse som har tillkommit före balkens ikraftträdande, får utan hinder av 3 kap. 1 § första stycket 6 i balken verkställas, om ett sådant beslut före ikraftträdandet har fått verkställas utan stöd av särskild föreskrift. I fråga om verkställigheten gäller 3 kap. 20 § första stycket i balken.

14 § Beträffande verkställighet av sådana beslut av överexekutor som avses i 51 § 4 mom. och 52 § 1 mom. andra meningen utsökningslagen (1877: 31 s. 1) gäller vad som sägs i balken om en underrätts dom. I fråga om andra beslut av överexekutor tillämpas 46 § 3 och 4 mom. samt 53 och 210 §§ utsökningslagen.

15 § För en fordran på grund av inrop av lös egendom vid en offentlig auktion, som har ägt rum före balkens ikraftträdande, får utmätning fortfarande ske enligt 55 § utsökningslagen (1877: 31 s. 1).

En skriftlig, av två personer bevittnad förbindelse angående bidrag som tillkommer kommun för barns vård enligt 72 § andra stycket barnavårdslagen (1960: 97), vilken har tillkommit före balkens ikraftträdande, får verkställas även därefter. I fråga om villkoren för utmätning eller införsel tillämpas äldre bestämmelser.

Övergångsbestämmelser till 4–6 kap. utsökningsbalken

16 § Vid tillämpning av 4 kap. 10 § tredje stycket i balken skall hänsyn ej tas till anstånd som har löpt ut före ikraftträdandet.

17 § I fråga om verkan av föreläggande, som har meddelats enligt 69 eller 91 a § utsökningslagen (1877: 31 s. 1) eller 5 § lagen (1971: 494) om exekutiv försäljning av fast egendom, gäller äldre bestämmelser.

18 § Bestämmelserna i 4 kap. 27 § i balken gäller ej, när en fordran före balkens ikraftträdande har fastställts till betalning i annat fall än som avses i 77 a § utsökningslagen (1877: 31 s. 1).

19 § Om utmätning har beslutats före balkens ikraftträdande, gäller äldre bestämmelser i fråga om inträdet av förmånsrätt eller i fråga om företräde i fall som avses i 4 kap. 30 § tredje stycket i balken. Har enligt dessa bestämmelser förmånsrätt ej inträtt när balken träder i kraft, medför utmätningen förmånsrätt i och med ikraftträdandet eller, vid utmätning av lön som förfaller till betalning efter ikraftträdandet, när förfallotiden har inträtt.

20 § Vad som föreskrivs om bostadsrätt i 5 kap. 1 § 6 och 6 kap. 3 § andra stycket i balken tillämpas även i fråga om andelsrätt i en förening, som ej är bostadsrättsförening, eller i ett handelsbolag eller ett aktiebolag, om det med andelsrätten följer rätt att besitta eller hyra en lägenhet.

Bestämmelsen i 5 kap. 13 § första stycket i balken är ej tillämplig i fall då en hyresvärd eller jordägare enligt 34 § lagen (1970: 995) om införande av nya jordabalken har rätt att kvarhålla egendom till säkerhet för en fordran hos en hyresgäst eller arrendator.

Övergångsbestämmelser till 8—12 kap. utsökningsbalken

21 § Bestämmelserna i 8 kap. 12 § i balken och 13 § i samma kapitel såvitt avser en fordran som är förenad med förmånsrätt enligt 5 § första stycket 1 förmånsrättslagen (1970: 979) är ej tillämpliga, när utmätning har skett före balkens ikraftträdande. Detsamma gäller 8 kap. 15 § andra stycket, om utmätningen avser annan egendom än som nämns i 139 § 4 mom. utsökningslagen (1877: 31 s. 1).

Har vid en försäljning före balkens ikraftträdande av egendom som avses i 9 kap. anstånd lämnats med betalningen av köpeskillingen, gäller äldre bestämmelser i fråga om ianspråktagande av erlagd handpenning.

22 § Har utmätning skett av egendom som gäldenären har förvärvat på kredit under förbehåll om återtaganderätt för kreditgivaren och är lagen (1915: 219) om avbetalningsköp tillämplig på avtalet, skall vid tillämpning av 9 kap. 10 § i balken kreditgivarens fordran bestämmas enligt 6 § tredje stycket nämnda lag.

23 § Om ett skuldebrev som enligt äldre bestämmelser är intecknat i fartyg eller fast egendom pantförskrivs enligt 9 kap. 15 § i balken, upphör personligt betalningsansvar på grund av skuldebrevet.

24 § Om en gäldenärs rätt till andel i inteckning i hans luftfartyg eller därtill hörande reservdelar har blivit utmätt och ett ärende angående avskriv-

ning av det belopp som tillkommer gäldenären har tagits upp på en inskrivningsdag före balkens ikraftträdande, skall 9 kap. 16 § i balken tillämpas beträffande den handling på grund av vilken inteckning har meddelats för det avskrivna beloppet.

När en gäldenärs rätt till inteckning i hans luftfartyg eller därtill hörande reservdelar eller till andel däri har utmätts före balkens ikraftträdande, skall den tid inom vilken sökanden har att framställa yrkande enligt 9 kap. 16 § första stycket jämfört med 14 § första stycket räknas från ikraftträdandet.

25 § Om ett skepp, som enligt punkt 2 övergångsbestämmelserna till lagen (1973: 1067) om ändring i lagen (1966: 454) om företagsinteckning omfattas av en sådan inteckning, skall säljas exekutivt enligt 10 kap. i balken, skall borgenären underrättas och fordran som anmäls tas upp i sakägarförteckningen.

Bestämmelserna i 10 kap. i balken om tillägg enligt 264 § sjölagen (1891: 35 s. 1) tillämpas beträffande ränta, som enligt punkt 14 eller 15 övergångsbestämmelserna till lagen (1973: 1064) om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1) skall i stället för sådant tillägg beräknas på kapitalbeloppet av en inteckning enligt äldre lag.

Vad som sägs i balken om registrerat skepp gäller även i fråga om båt som enligt punkt 5 övergångsbestämmelserna till lagen (1973: 1064) om ändring i sjölagen (1891: 35 s. 1) är upptagen i skeppsregistret.

26 § Bestämmelserna i 12 kap. i balken om tillägg enligt 6 kap. 3 § jordabalken tillämpas beträffande ränta, som enligt 26 eller 27 § lagen (1970: 995) om införande av nya jordabalken skall i stället för sådant tillägg beräknas på kapitalbeloppet av en inteckning enligt äldre lag.

27 § Ränta som är intecknad enligt äldre bestämmelser eller en annan sådan fordran som ej är bestämd till kapitalet tas upp i sakägarförteckningen enligt balkens regler om fordringar med panträtt och beräknas därvid till det belopp som efter fem procent årlig ränta utgör fordringens värde på tillträdesdagen. Är det fråga om en livränta, skall dock beräkningen ske med ledning av 3 § lagen (1967: 531) om tryggande av pensionsutfästelse m. m.

28 § Bestämmelserna i 12 kap. i balken om nyttjanderätt, servitut och rätt till elektrisk kraft gäller också annan sådan särskild rättighet som besvärar fast egendom på grund av en upplåtelse enligt äldre bestämmelser.

29 § Skall ersättning utgå till en innehavare av rätt till avkomst eller annan förmån, som enligt äldre bestämmelser besvärar fast egendom och ej bibehålls vid försäljning av egendomen, beräknas utdelning för det kapitalvärde till vilket förmånen i pengar eller varor efter ortens pris beräknas uppgå på tillträdesdagen. I fråga om kapitalvärdets beräkning tillämpas därvid 27 §.

Övergångsbestämmelser till 13 och 14 kap. utsökningsbalken

30 § När en exekutiv försäljning har ägt rum eller en utmätt fordran har drivits in före balkens ikraftträdande, gäller äldre lag i de avseenden som regleras i 13 och 14 kap. i balken.

Vad som sägs om återvinning i 153 § utsökningslagen (1877: 31 s. 1) gäller fortfarande, när ett beslut om fördelning har meddelats enligt äldre lag.

Övergångsbestämmelse till 15 kap. utsökningsbalken

31 § När medel före ikraftträdandet av balken har innehållits enligt ett beslut om införsel, gäller 24 § införsellagen (1968: 621) i fråga om befrielse för gäldenären från betalningsskyldighet.

Övergångsbestämmelser till 16 kap. utsökningsbalken

32 § När en ansökan om avhysning har gjorts före ikraftträdandet av balken, skall vid tillämpning av 16 kap. 5 § i balken den tid om sex månader som anges där räknas från ikraftträdandet.

33 § I fråga om skringringsförbud som har meddelats enligt utsökningslagen (1877: 31 s. 1) eller annan lag tillämpas vad som sägs i balken om kvarstad.

Övergångsbestämmelser till 17 kap. utsökningsbalken

34 § När utmätning eller annan verkställighet har ägt rum före balkens ikraftträdande, tillämpas äldre lag i fråga om kostnader i målet. Bestämmelserna i 17 kap. 12 § i balken gäller dock, när en tvist vid en fördelning av medel prövas av kronofogdemyndigheten enligt 13 kap. 7 § tredje stycket.

I mål som efter ikraftträdandet handläggs av överexekutor tillämpas äldre lag i fråga om kostnader även i andra fall än som anges i första stycket.

Övergångsbestämmelser till 18 kap. utsökningsbalken

35 § I fråga om talan mot beslut som har meddelats av utmätningsmannen före balkens ikraftträdande och förfarandet hos överexekutor i målet tillämpas äldre lag. Bestämmelsen i 201 § 4 mom. utsökningslagen (1877: 31 s. 1) gäller dock endast om egendom som avses där har sålts före balkens ikraftträdande.

Beträffande talan mot beslut av överexekutor och förfarandet i hovrätten i målet tillämpas äldre lag.

I fråga om talan mot hovrättens beslut i mål som har fullföljts från överexekutor och förfarandet i högsta domstolen i målet tillämpas också äldre lag.

Reseförbud som har meddelats enligt utsökningslagen (1877: 31 s. 1) upphör att gälla, när balken träder i kraft.

Frågan om hävande av en säkerhetsåtgärd som har beviljats enligt utsökningslagen prövas av domstol eller, om talan ej har väckts i saken, av överexekutor.

37 § Vad som i särskild lag eller annan författning är föreskrivet om skingringsförbud skall i stället avse kvarstad.

Har överexekutor beviljat en säkerhetsåtgärd enligt annan lag än utsökningslagen (1877: 31 s. 1), tillämpas 36 §.

38 § Vad som i särskild lag eller annan författning sägs om utmätningsmannen skall i stället avse kronofogdemyndigheten.

Talan mot beslut, som efter balkens ikraftträdande meddelas av kronofogdemyndigheten enligt särskild lag eller annan författning, skall föras i hovrätten i stället för hos överexekutor.

39 § Mål, som enligt särskild lag eller annan författning skall prövas av överexekutor och ej avser klagan över en kronofogdemyndighets beslut, skall i stället handläggas av kronofogdemyndigheten.

Mål enligt särskild lag eller annan författning som är anhängiga hos överexekutor vid balkens ikraftträdande skall även därefter handläggas av överexekutor, om ej annat följer av tredje stycket.

Överexekutors befattning med mål som ej avser klagan över beslut av kronofogdemyndigheten upphör senast vid utgången av år 1982. Mål av sådan art som enligt de nya bestämmelserna skall handläggas av en kronofogdemyndighet får även dessförinnan överlämnas till en behörig kronofogdemyndighet, om det är lämpligt.

40 § Bestämmelserna i 35 § gäller i tillämpliga delar även i fall som avses i 38 och 39 §§.

41 § Lagen (1921: 244) om utmätningsed tillämpas fortfarande i fråga om ansökningar enligt lagen som har kommit in till konkursdomaren före balkens ikraftträdande.

Förordningen (1855: 66 s. 1) angående handelsböcker och handelsräkningar tillämpas fortfarande beträffande handelsräkningar som har utfärdats medan förordningen var gällande.

42 § Har en svensk domstol eller förvaltningsmyndighet ålagt någon betalningsskyldighet och har så lång tid förflutit efter åläggandet att hinder möter för verkställighet i en främmande stat, vars lag annars medger verkställighet, skall hovrätten på ansökan av borgenären förnya betalningsåläggandet, såvida ej hinder föreligger mot verkställighet enligt svensk lag eller annat särskilt skäl förekommer. Innan ett sådant beslut meddelas, skall gäldenären beredas tillfälle att yttra sig.

Förordningen (1863: 5 s. 3) angående förnyande av svensk myndighets

beslut, som förlorat sin exekutiva kraft i främmande stat, gäller fortfarande i fråga om en ansökan som har gjorts hos länsstyrelsen medan förordningen gällde.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

CARL AXEL PETRI
(Justitiedepartementet)